

Winnaars kun je máken
Hoe Jodan Boys bewust bouwde aan succes

Winnaars kun je máken

Hoe Jodan Boys bewust bouwde aan succes

Willem den Besten

Nederlandse Sportboeken Club

Voorwoord

DE MAAKBAARHEID VAN SUCCES

PSV heeft enkele geweldige seizoenen achter de rug. Twee keer kampioen van Nederland en deelname aan de Champions League. Iedereen waardeert die prestatie en er wordt veel geschreven over de succesfactoren. Wat is er te leren van dit succes?

De basisvraag die echter eerst gesteld moet worden, is: In hoeverre is succes maakbaar? Op een schaal van nul tot honderd procent schat ik in dat negentig procent van succes maakbaar is. Je kunt heel veel doen om een fundament te leggen en veel randvoorwaarden te vervullen om de kans op succes te verhogen.

Daar zit echter direct het probleem. Negentig procent lijkt heel veel, maar in topsport wordt het resultaat meestal bepaald door de laatste paar procenten. Dat onderscheidt topsport van wetenschap. Toeval, timing, de juiste klik tussen mensen en zelfs wat geluk kunnen dan een rol spelen om toch de concurrent te verslaan.

Die laatste tien procent zijn te managen door het ontwikkelen van een visie. Een visie betekent dat je nagedacht hebt over de keuzes waar je onderweg tegenaan loopt. Bij PSV is die visie aanwezig. Afgelopen jaren is dit een onderscheidende factor gebleken en dus ook een deel van het succes.

Daarnaast is het heel belangrijk om de verwachtingen te managen. In Eindhoven hoor je het onderscheid tussen doelstelling en ambitie. De doelstelling is gebaseerd op haalbare resultaten en realisme. De ambitie komt dichterbij de buurt bij droomdoelen en incidentele resultaten. PSV heeft de ambitie gehaald in het seizoen 2015-2016 door te overwinteren in de Champions League.

Alle benaderingen vallen en staan echter met de uitvoering die mensen eraan geven. Binnen de hele organisatie, in alle geledingen, heb je mensen nodig die bereid zijn om hun talenten hiervoor in te zetten. Iedereen draagt

zijn steentje bij, zowel de coach van het eerste elftal als de vrijwilliger die het verkeer in goede banen leidt. Een open, actiegericht cultuur en een winnende instelling bleken bij PSV succesvol te zijn. Succesvolle bedrijven zullen dit ook herkennen.

Dat deze benadering op alle niveaus geldt, bewijst dit boek. U wordt meegenomen in het totale proces van presteren. U leest gedetailleerd een verhaal uit de praktijk. Herkenbaar in al zijn facetten voor iedereen die iets heeft met sport, voetbal, presteren, groepsprocessen, twijfel, euforie enz. De route op weg naar succes. In hoeverre alles maakbaar is, zult u in dit boek lezen.

Toon Gerbrands
Algemeen Directeur PSV

SEIZOEN 0

2004-2005

HET VAN VEEL VERRASSINGEN VOORZIENE VOORSPEL

“En, hoe is het gegaan vanavond? Nog een beetje tegenstand gehad?” is mijn dubbele vraag aan aanvoerder Bobby Zwang van Nieuwerkerk onder 21.

Wij hebben met het eerste stevig getraind, terwijl zij speelden tegen de leeftijdgenoten van Jodan Boys. Nieuwerkerk beschikt over kwalitatief echt goede jeugd, dus van een overwinning kun je, zonder arrogant te zijn, wel uitgaan. Een paar weken eerder hadden onze eerste elftallen tegen elkaar geoefend en stond het met de rust al 5-1 voor ons. We speelden twee tempo's te hoog voor de enigszins radeloze Gouwenaren. Toch ook een tweedeklasser, hoewel op zaterdag en in degradatiegevaar, terwijl wij al het hele jaar op zondag voor het kampioenschap in de race waren.

In de rust moest ik veel wisselen om na afloop nog een beetje ontevreden te kunnen zijn. Het gevaar van zelfoverschatting zou ons de zondag daarop dan zomaar kunnen opbreken. Bij elke ploeg is dat een lastig dilemma. Tot waar is een grote overwinning goed voor het zelfvertrouwen en wanneer bereik je de grens met risico van zelfoverschatting?

“Het was 3-0 en best wel een goede wedstrijd,” is het antwoord van de technisch en tactisch sterke rechtsback van het eerste.

“Maar was het toch nog wel een beetje ploeg, dat Jodan Boys?” mijn nieuwsgierigheid enigszins verbloemend.

Ik was namelijk vlak na de eerdere oefenwedstrijd benaderd door Piet van Mullem, de TD van Jodan Boys met de opmerking: “Ik heb genoten!”

“Dan ben je waarschijnlijk de enige Gouwenaar die zo denkt vandaag,” was mijn logische repliek. Maar Piet ging onverstoorbaar verder: “Wat jij in Nieuwerkerk gedaan hebt, moet je ook bij ons gaan doen. De kansen daarop zijn ook volop aanwezig.”

De twee achtereenvolgende kampioenschappen en vooral de metamorfose

qua speelstijl en spelvreugde hebben blijkbaar veel indruk op hem gemaakt. De spelers uit het IJsseldorp stonden voorheen bekend als redelijk goede voetballers, maar tegelijk ook als enorme klagers. En belangrijker, ze lieten het op cruciale momenten eigenlijk altijd afweten. Als ze een tikkie kregen, waren ze al snel een soort van beledigd, zeker als de scheidrechter er ook nog te weinig aandacht aan besteedde. Een voorname reden waarom ze voor mijn tijd nooit hoger speelden dan in de vierde klasse en zelfs pendelden tussen die klas en de vijfde.

“Als deze mindere ploegen jullie kunnen raken, spelen jullie twee tempo’s te laag, ga daar eerst maar aan werken!” was mijn advies geweest, bij aanvang van onze samenwerking.

Al snel na die tijd is het nadeel in een voordeel omgezet en zijn we eigenlijk nooit meer in de problemen geweest door dit soort ergernis. Die probleemwedstrijden eindigen voortaan in overwinningen van 3-0, 4-0, of ruimer. De irritatie heeft plaats gemaakt voor een vorm van suprematie, deze keer wel enigszins gebaseerd op de gewenste werkelijkheid. Daarnaast gelukkig ook altijd gecombineerd met de bedoeling om de partij al voor rust te beslissen. Niet denken in problemen, maar in oplossingen.

Ex-voetbaltrainer en zeker voetbalkenner Piet van Mullem is dat ook opgevallen. Vanaf dat moment is hij de verrassende ontwikkelingen in het naburige IJsseldorp zeer geïnteresseerd in de gaten gaan houden. In de Goudse regio is mijn naam al redelijk lang bekend, ik word gezien als goede en tactisch sterke jeugdtrainer met opvallende resultaten en bijzondere ideeën.

In de promotiecompetitie naar de regionalen legden Goudse ploegen het altijd af tegen de veel sterkere opponenten uit Den Haag, Leiden, Rotterdam en Dordrecht. Bij de beste twee eindigden Goudse ploegen nooit. Promotie was op voorhand bijna onmogelijk, behalve als de laatste Goudse formatie degradeerde. Er moest namelijk altijd minimaal één ploeg uit elke regio in die klasse vertegenwoordigd zijn. Ploegen uit onze streek worden nauwelijks serieus genomen, totdat we met WSE zowel bij de B als A deze nacompetitie zelfs winnen. Opnieuw een grote doelstelling gehaald.

Het afdelingskampioenschap van Nederland met de zaterdagploeg van Floreant kan gezien worden als een bevestiging van het feit dat de prestatieve lijn bij de senioren gewoon wordt doorgezet. Nooit eerder gewonnen door een club uit diezelfde arme Goudse regio en nu soeverein, met ook nog aansprekend voetbal. Het doet me bijzonder goed om eindelijk ook de kwaliteitsmindere regio vetgedrukt op de prestatiekaart te zetten; het is mijn

eerst gestelde doel als coach. Het onmogelijke toch mogelijk maken, dat is toch de wens of wil van elke coach. Hoewel, het begint natuurlijk wel met eerst het 'mogelijke' te bereiken, om daarna pas de lat hoger te leggen. De trigger van het doelen stellen en de voldoening bij het behalen ervan is vanaf dat moment onlosmakelijk verbonden met mijn kijk op sportbeleving.

“Maar Piet,” zeg ik, niet gehinderd door enige bescheidenheid, “als ik hetzelfde ga doen bij Jodan Boys promoveren jullie twee keer en speel je hoofdklasse. Wil je dat wel?”

De Gouwenaar verblijkt of verbloost niet: “Wij zouden dat helemaal niet erg vinden...”

Ik kan niet direct zien of het nou bluff of gewoon de waarheid is. Lef hebben ze wel in Gouda. En anders genoeg humor.

Ik heb na veel aandringen van Piet met enige tegenzin wel toegestemd in een gesprek, maar mijn vizier staat eigenlijk op een hoger spelende ploeg gericht. Misschien ook voor het eerst mogelijk buiten de Goudse regio. De gestelde, zelfs onbereikbaar geachte, doelen zijn tenslotte behaald. Die gedachte is ook niet zo heel vreemd. Met Nieuwerkerk is er in korte tijd best veel bereikt en het jaar ervoor ben ik door het Rotterdams Dagblad ook nog uitgeroepen tot Trainer van het Jaar. Dan heb je de clubs voor het uitkiezen, toch?

“Wij hebben namelijk echt mogelijkheden voor een goede toekomst. De vereniging wil graag omhoog en er komt een goede lichting jeugdspelers aan. We moeten eens tegen elkaar oefenen, met onder 23, of zo, dan kun je het zelf zien,” blijft Piet volhouden.

Ik geef deze opzichtige, maar ook sympathieke poging om mij te beïnvloeden weinig kans. Het eerste heeft tenslotte ook nog grote kans te degraderen, dat maakt het nieuwe avontuur op voorhand niet aantrekkelijker. Bovendien speelt Nieuwerkerk die wedstrijden altijd met onder 21.

“O,” zegt Piet, “nog beter. Dat komt ons eigenlijk ook beter uit. Dan doen wij dat ook!”

Hij straalt wel genoeg zelfvertrouwen uit.

“Jazeker, absoluut een prima ploeg, want we hebben met 3-0 van ze... verlóren... Ze hebben echt een paar geweldige spelers,” zegt Bobby met zichtbaar respect voor de tegenstanders. Nieuwerkerk verliest weinig, zeker met de sterke jeugd en nu zomaar overduidelijk. Mijn aandacht is getrokken en met heel andere intentie ga ik het tweede gesprek in. Het is een slimme zet geweest van Piet, daar houd ik wel van.

“Jij bent de juiste man, op de juiste plaats én op het goede moment,

geloof mij nu maar,” zo probeert hij direct een doorbraak te forceren.

Ik ben dan nog wel wat terughoudend: “Dat het voor jullie het juiste moment is, dat geloof ik wel. Maar is dat voor mij ook zo?”

De club geeft via de onderhandelaars aan dat ik er geen spijt van zal krijgen. Er moet een andere koers gevaren worden en zij zullen zorgen voor een goed schip en wind in de zeilen.

Voor het derde gesprek heb ik twee wedstrijden van de ploeg plus één van de A1 gezien. Ik concludeer met enig ongefundeerd optimisme dat directe degradatie nog te voorkomen is en dat er inderdaad misschien wel toekomst zit in Gouda. Er begint iets te borrelen. De financiën zijn voor Jodan Boys wel een probleem, nog nooit eerder moesten ze zoveel betalen, terwijl ik toch echt geen geldwolf ben. Maar inspanningen, tijd en kwaliteit hebben wel een logische prijs. Het voorstel om een gedeelte pas te betalen als men tevreden is over het geleverde werk komt als een perfecte uitkomst voor ze. Ik word het eens met voorzitter Gerard Wolters en hoofdsponsor Marco Veenhuis, die ook bij de gesprekken aanwezig zijn, om andere delen van de ambitie te verduidelijken. Met Piet zat ik al eerder op één lijn. Dan toch nog maar een keer in de Goudse regio aan het werk, misschien kan die nog beter op de voetbalkaart gezet worden.

In vier jaar tijd naar de hoofdklasse wordt als zeer ambitieuze en misschien niet erg realistische doelstelling neergelegd, voor een club die op dat moment vele klassen lager nog een serieuze degradatiekandidaat is. Ik ben er bovenal van overtuigd dat het toch bijzonder goed is als een club zo iets juist wel durft uit te spreken. Het geeft vorm en richting aan de plannen die je als trainer moet gaan uitvoeren.

Nog belangrijker is het als spelers datzelfde willen en het vervolgens ook gaan uitspreken. Maar dat kan ook later in de planning, zeg maar op een geschikt moment in de voorbereiding. Eerst moet je als trainer een plan construeren, waarbij je op korte termijn wedstrijden gaat winnen én op de langere termijn op een hoger niveau succesvol kan worden en blijven.

Die opdracht laat me vanaf dat moment niet meer los. Wat past er bij deze club? In mijn hoofd en op papier, in werkelijkheid op de computer, wordt een logische lijn getrokken tussen start en finish. Als je goed kijkt, zie je dan een brug ontstaan van het huidige niveau naar wat in de toekomst nodig is. Je hebt eerst een goed fundament nodig. Daarna pijlers waardoor je boven het maaigras uit kunt komen. En vervolgens een constructie waarbij de onderlinge delen goed op elkaar aansluiten. Het liefst dan ook een esthetische